MINISTERSTWO ŚRODOWISKA

KLIMADA

TWORZENIE PLANÓW ADAPTACJI DO ZMIAN KLIMATU W NAJWIĘKSZYCH MIASTACH W POLSCE

Szymon Tumielewicz
Departament Zrównoważonego Rozwoju i Współpracy Międzynarodowej

Zagrożenia klimatyczne w Polsce

- wzrost natężenia zjawisk ekstremalnych

przykład Wisły 2010 r.

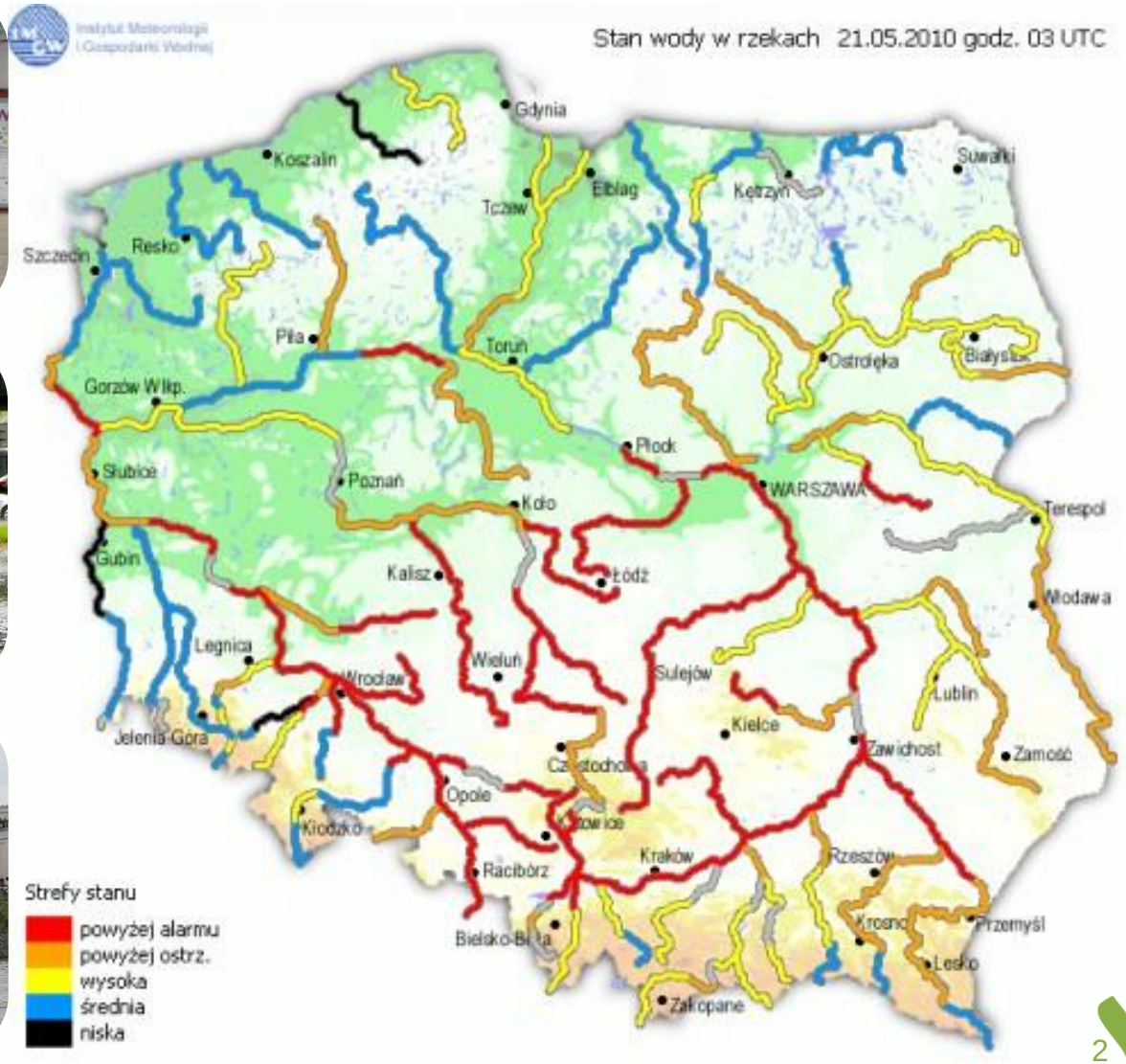

MINISTERSTWO ŚRODOWISKA

Zagrożenia klimatyczne w Polsce

- wzrost natężenia zjawisk ekstremalnych

przykład Wisły 2012 i 2015 r.

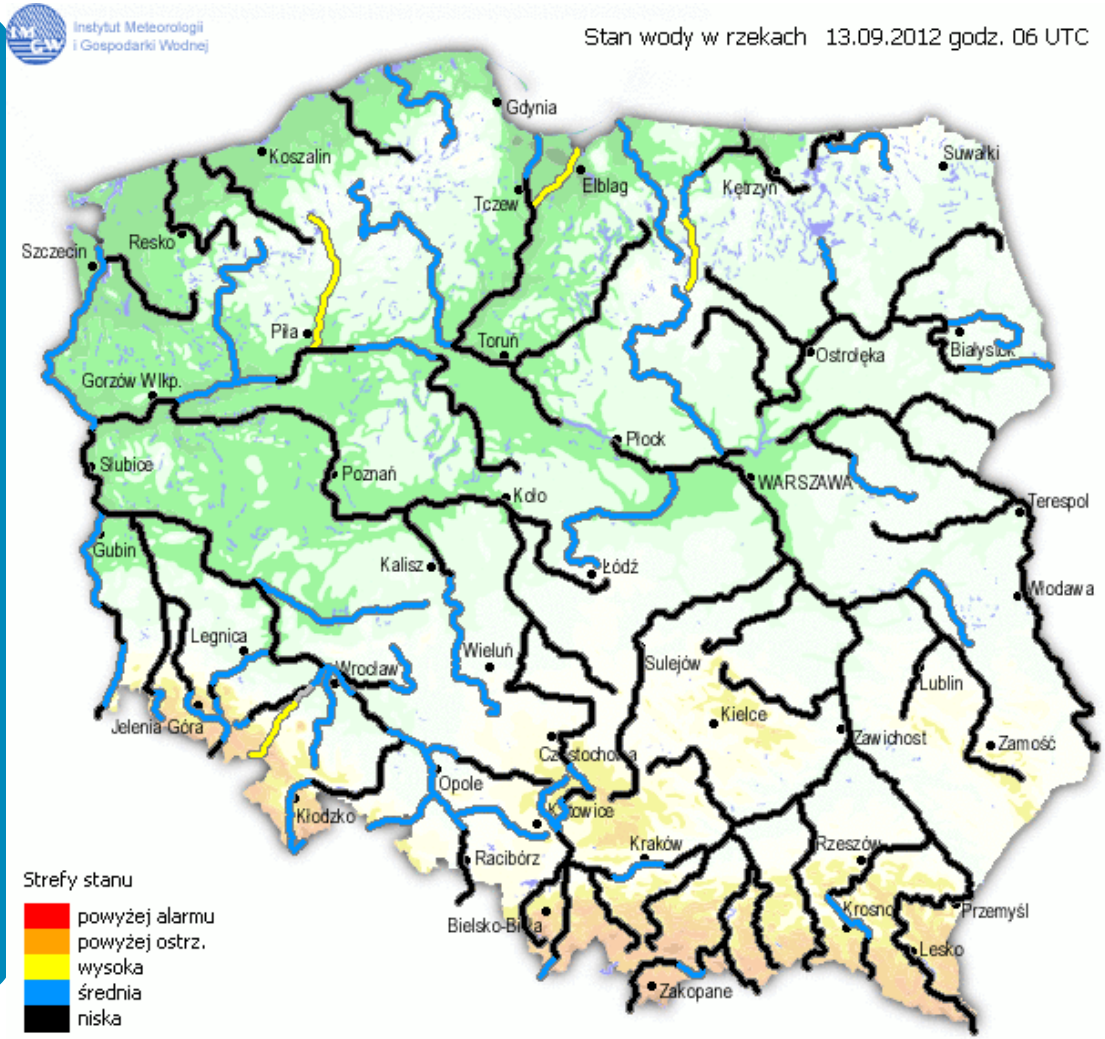

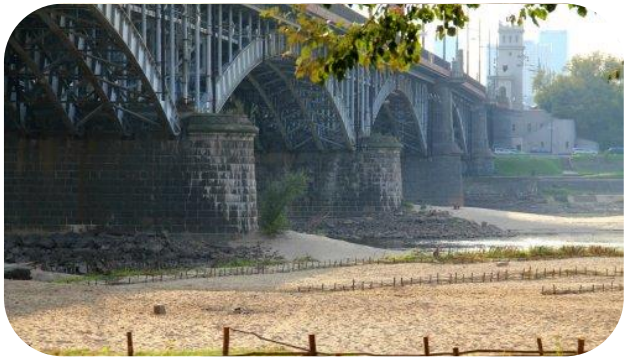

Badanie świadomości ekologicznej Polaków w 2014 r.

86% Polaków uważa, że zmiany klimatu to ważny problem

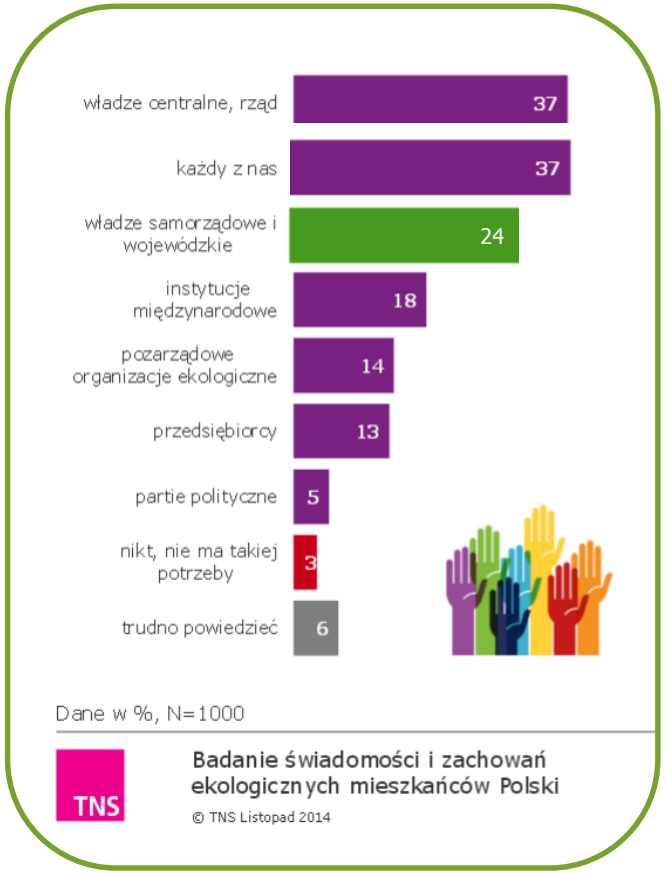

Kto powinien podejmować działania na rzecz minimalizacji niekorzystnych skutków zmian klimatu?

- Ponad jedna trzecia Polaków uważa, że takie działania powinny podejmować przede wszystkim władze centralne, rząd (37 %).
- Jedna czwarta respondentów oczekuje działań ze strony władz samorządowych i wojewódzkich (24%).

Działania UE

- Strategia Adaptacyjna UE

(opublikowana w kwietniu 2013 r.)

Główne założenia:

- zwiększenie świadomości nt. wagi adaptacji,
- wymiana informacji (climate-adapt.eea.europa.eu),
- współpraca i partnerstwo, szczególna rola miast i włączenie Porozumienia Burmistrzów,
- zintegrowane podejście – włączenie kwestii adaptacyjnych do innych polityk.

Strategiczny plan adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu 2020 (SPA 2020)

(przyjęty przez RM - październik 2013 r.)

- **Wzmocnienie filaru adaptacyjnego** w polityce klimatycznej.

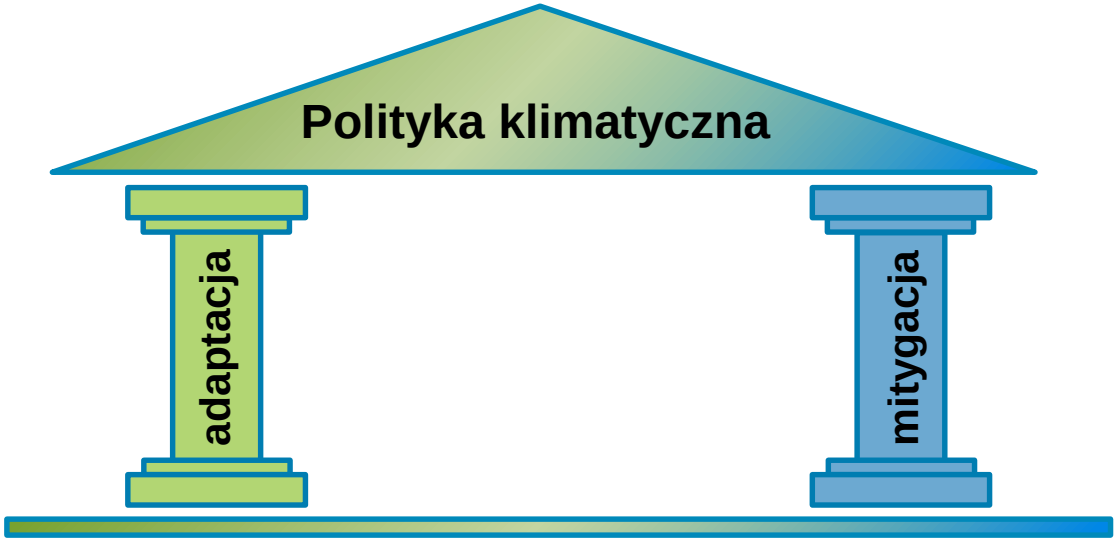

- **Zmniejszenie wrażliwości kraju** na zmiany klimatyczne.
- Stworzenie **warunków dla stabilnego rozwoju społeczno -gospodarczego** w obliczu ryzyk zw. ze zmianami klimatu.
- **Impuls dla innowacyjności**

SPA 2020 – wdrażanie
„miękka” koordynacja MŚ

- wspieranie zaangażowania właściwych instytucji, w tym samorządów regionalnych i lokalnych w proces wdrażania SPA 2020
- zapewnianie właściwego ukierunkowania działań adaptacyjnych w programach w ramach polityki spójności UE
- zapewnianie możliwości finansowania działań adaptacyjnych na poziomie krajowym, regionalnym i lokalnym w ramach systemu funduszy środowiskowych NFOŚiGW i wfośigw

Miasta – „lokomotywy rozwoju”

W szczegółowym celu 4. **SPA 2020** *(Zapewnienie zrównoważonego rozwoju regionalnego i lokalnego z uwzględnieniem zmian klimatu)* podkreślono wrażliwość miast na zmiany klimatu i ich znaczenie w procesie adaptacji.

- Ponad **60% ludności Polski żyje w miastach**, które są głównymi ośrodkami działalności gospodarczej i kulturalnej, centrami innowacji oraz miejscem zatrudnienia.
- Wysoki poziom urbanizacji oznacza, że **zmiany klimatu będą miały wpływ na dynamikę rozwoju miast i na kondycję ekonomiczną całych państw**, jak również na jakość życia ich mieszkańców.
- W miastach wojewódzkich, które należą do grupy miast powyżej 100 tys. mieszkańców **jest generowana ponad połowa polskiego PKB**.

- Konieczność przygotowania tych obszarów do możliwych zmian i zagrożeń stanowi **wyzwanie zarówno dla samorządów lokalnych jak i dla ich mieszkańców.**

MINISTERSTWO ŚRODOWISKA

miasto przyszłości = „smart city” = odporność na zmiany klimatu

- **Miasto** zwarte,
- …korzystające z zasobów w sposób zrównoważony,
- …niskoemisyjne i efektywne energetycznie,
- …odporne na negatywne konsekwencje zmian klimatu.

Zagrożenie dla miast

Opady - deszcze nawalne i susze

- powodzie i podtopienia
- niedobory wody
- gwałtowne burze

Występowanie ekstremów temperaturowych

- miejska wyspa ciepła (MWC)
- inwersje termiczne
- smog (kwaśny i fotochemiczny)

Zaburzenia cyrkulacji powietrza w mieście

- brak lub ograniczone przewietrzanie
- kaniony miejskie

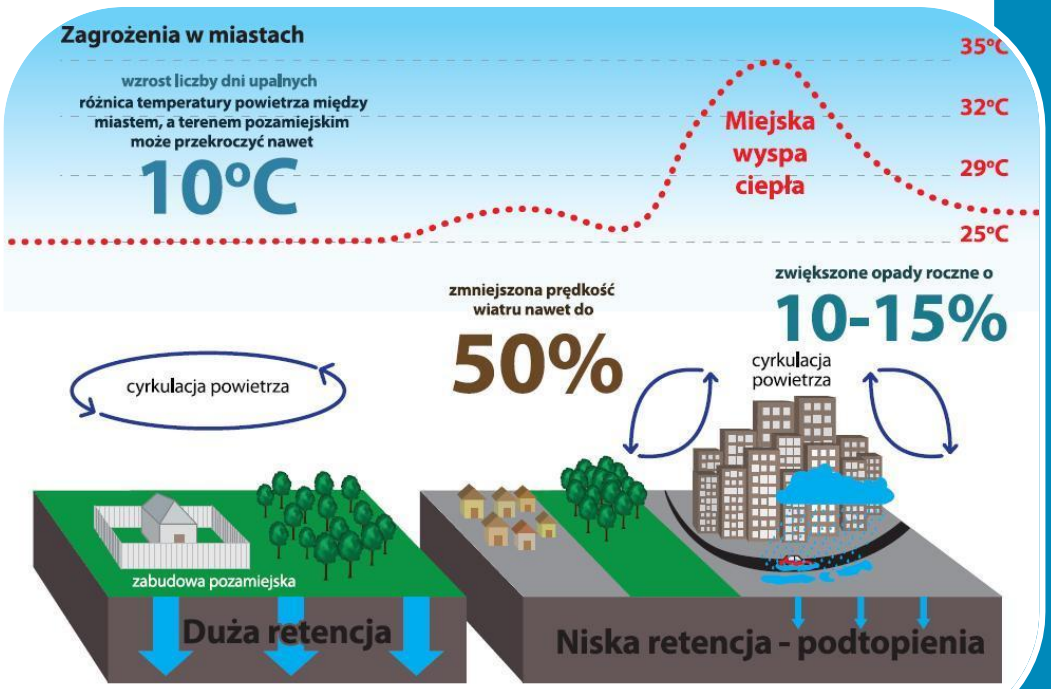

Zjawiska te mogą występować samodzielnie, lecz często obserwuje się ich silne powiązania, a co za tym idzie, wzmocnienie zagrożeń i wynikających z nich negatywnych skutków.

Miejski Plan Adaptacji (MPA) - zakres

- **Wstęp**
- **Diagnoza** - uzasadnienie potrzeby opracowania planu adaptacji dla miasta, podsumowanie i wnioski z przeprowadzonych analiz (dane liczbowe, mapy)
  - **główne zagrożenia** - wnioski z ekspertyzy
  - **ocena podatności** – wnioski z kompleksowej oceny podatności
  - **analiza ryzyka** – wnioski z analizy dot. możliwych szans i zagrożeń
- **Działania adaptacyjne** – charakterystyka priorytetowych działań, analiza opcji
- **Wdrażanie MPA** – harmonogram realizacji działań adaptacyjnych, odpowiedzialne jednostki
- **Monitoring realizacji MPA**
- **Załączniki (np. raporty z konsultacji, mapy, listy projektów)**

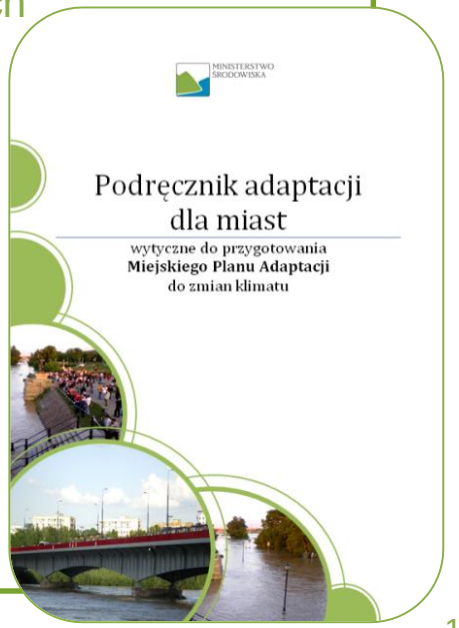

PROJEKT - PLANY ADAPTACJI DO ZMIAN KLIMATU W MIASTACH

MINISTERSTWO ŚRODOWISKA

Projekt MPA 2016-2018

44 miast => 30% ludności

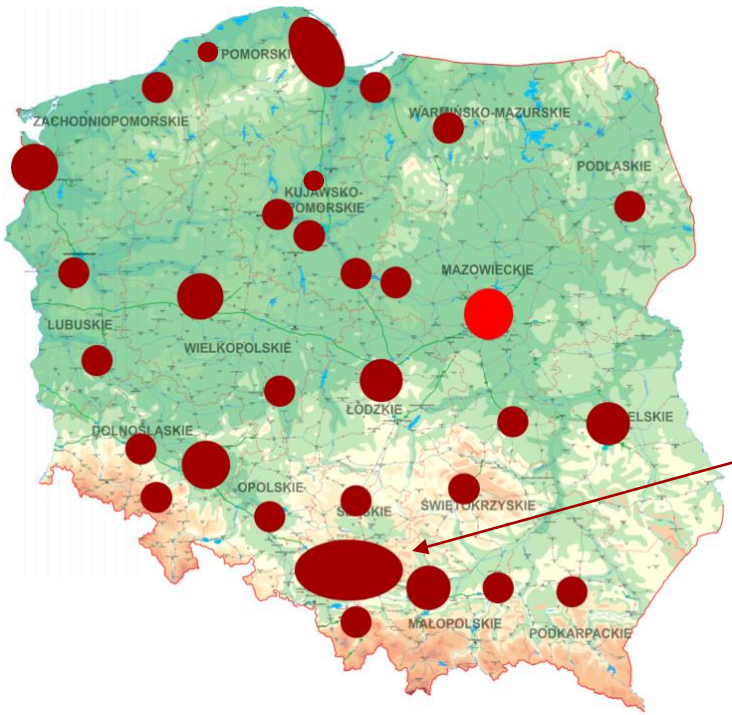

- przygotowanie planów adaptacji **w 44 miastach** biorących udział w projekcie plus Warszawa w ramach projektu ADAPTCITY przyczyni się od objęcia ochroną **ok 30% ludności Polski**
- realizacja projektu uruchomi podobne działania na poziomie lokalnym **w mniejszych miastach i gminach**

!

Zaangażowanie stron w projekcie MPA - zadania MŚ

- zapewnienie finansowania dla projektu,
- wyłonienie wykonawcy dla projektu,
- nadzór nad harmonogramem realizacji projektu,
- wypracowanie wspólnie z wykonawcą (+ InE) jednolitej metodyki,
- prowadzenie bieżącej współpracy z osobami kontaktowymi w miastach (leaderami projektu na poziomie miasta),
- prowadzenie działań informacyjno-promocyjnych we współpracy z wykonawcą i miastami,
- prowadzenie i aktualizacja strony internetowej zawierającej informacje o projekcie.

Zaangażowanie stron w projekcie MPA - zadania dla miast

- współpraca z MŚ w oparciu o wypracowane Porozumienie
- powołanie w urzędzie interdyscyplinarnego zespołu, w tym leadera – osobę do kontaktu z MŚ i wykonawcą,
- współpraca z wykonawcą, w tym udostępnianie informacji, danych, opracowań i analiz niezbędnych do przygotowania planu, umożliwienie wizyt terenowych itp.,
- współpraca z MŚ i z wykonawcą w zakresie konsultacji z mieszkańcami na poszczególnych etapach przygotowania planu.

MINISTERSTWO ŚRODOWISKA

Cele i ramy czasowe projektu

- Określenie podatności największych miast na zmiany klimatu
  (miasta >100 tys. mieszkańców oraz Sopot i kilka miast z Konurbacji Górnośląskiej)
  - identyfikacja zagrożeń, analiza ryzyk
- Zaplanowanie działań adaptacyjnych na poziomie lokalnym
  (finansowanie tych działań: POIiŚ + RPO + NFOŚiGW/wfośigw, LIFE etc.)
- Podniesienie świadomości nt. potrzeb adaptacji do zmian klimatu na poziomie lokalnym

- Jednolita metodologia
- realizacja celu SPA 2020
- wysoka jakość

Projekt będzie realizowany w latach 2017- 2019

DZIĘKUJĘ ZA UWAGĘ

zapraszam na stronę

klimada.mos.gov.pl